

Twintig jaar na het ontstaan lijken de Oostvaardersplassen niet meer op de oorspronkelijk laagbegroeide jonge polder.

Foto: Vincent Wigbels.

Voorwoord

Opgroeiend in de jaren vijftig-zestig werden leden van mijn generatie, voor wat betreft de visie op de natuur, beïnvloed door natuurfilms op de televisie. Wij zagen de Giraffes hoog uit de bomen eten, Olifanten zichzelf een stofbad geven, Leeuwinnen op jacht gaan terwijl de mannetjes niet veel meer deden dan met hun gebrul de kuddes Zebra's en Gnoe's opjagen. Wij vernamen iets over de snelheid van het Luipaard en de jachtmethode van Hyana's.

De niet uitgesproken veronderstelling van de uitgezonden films was, dat daar, daar in Afrika nog ruimte was voor natuur, voor ecosystemen, die nog compleet waren en zonder voortdurend onderhoudswerk van de mens zichzelf in stand hielden. Al was ook reeds in Afrika de beschaving zo ver gevorderd dat dit alles alleen nog viel waar te nemen in nationale parken zoals het Serengeti. Maar –zo leek de achterliggende redenering verder te gaan– voor Nederland (West-Europa) was de mogelijkheid van op zichzelf staande natuur voorbij. En wel voor- goed! Ja, bij ons waren er nog Vossen en Edelherten, nog een paar Bevers aan de Elbe, er liepen nog wat Eland en in Zweden, maar complete ecosystemen, dat was voorbij. Bij ons kon natuur alleen nog in stand blijven door voortdurend ingrijpen van de mens.

In dit themanummer willen wij in het offensief gaan en grenzen verleggen. Aan de hand van een bespreking van het beheer van ook zo'n nationaal park –de Oostvaardersplassen– willen wij laten zien in hoeverre natuur in Nederland nog op eigen benen kan staan. Niet alleen enthousiaste voorstanders van natuurontwikkeling komen aan het woord: enkele sceptici zorgen voor de kritische noten. Vanwege de scopus van 'Huid en Haar' beperken wij ons voornamelijk tot de groep van zoogdieren. Dit lijkt een bezwaar als het gaat om complete ecosystemen maar juist een bespreking van de functie en plaats van de mammalia maakt de fundamentele keuzes in het huidige natuurbeheer, de achterliggende en stilzwijgend aangenomen axioma's en uitgangspunten duidelijk zichtbaar.

Jan van der Mark

De redactie dankt allen die aan dit themanummer hebben meegewerkt. In het bijzonder Vincent Wigbels die ook een groot aantal dia's ter beschikking stelde. Jan van der Mark zocht een eerste contact met de auteurs en bracht de artikelen bij elkaar. Zonder hem was dit nummer er nooit gekomen.

Redactie.